2024/2322

2024.10.10.

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2024/2322 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2024. április 11.)

az Európai Értékpapír-piaci Hatóság 2022-es pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Értékpapír-piaci Hatóság 2022-es pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0103/2024),

A. mivel bevételi és kiadási kimutatása ([1]) szerint az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (a továbbiakban: a hatóság) 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó végleges költségvetése 68 068 551 EUR volt, ami 2021-hez képest 12,32 %-os növekedést jelent; mivel a hatóságot az Unió (17 301 544 EUR, azaz a teljes költségvetése 25,41 %-a), valamint a tagállamok nemzeti felügyeleti hatóságainak (27 293 765 EUR, azaz 40,10 %) hozzájárulásaiból, továbbá a felügyelt szervezetek díjbefizetéseiből (22 228 234 EUR, azaz 32,66 %) finanszírozzák;

B. mivel a Számvevőszék az Európai Értékpapírpiaci Hatóság 2022. évi pénzügyi évről szóló éves beszámolójáról szóló jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapítja, hogy kellő mértékben megbizonyosodott a hatóság éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

Költségvetési és pénzgazdálkodás

1. megelégedéssel nyugtázza, hogy a 2022. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések eredményeként a költségvetés végrehajtási aránya 98,78 %-os szintet ért el, ami 2021-hez képest 1,17 %-os, kis mértékű csökkenést jelent; megállapítja, hogy a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 89,83 % volt, ami az előző évhez képest 0,08 %-os csökkenést jelent;

2. a hatóság 2023. július 5-i, a hatóság 2021. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítés fényében hozott nyomonkövetési intézkedésekre vonatkozó véleménye (a továbbiakban: a hatóság véleménye) alapján megállapítja, hogy költségvetési struktúrájának növekvő összetettsége miatt a hatóság úgy véli, hogy felül kell vizsgálni díjfinanszírozási modelljét ahhoz, hogy megfelelően és gyorsan tudjon reagálni a jelentős pénzügyi piaci fejleményekre, és ugyanakkor hatékonyabban tudja kezelni a közvetlen felügyeleti megbízásokból eredő növekvő számú díjforrást;

Teljesítmény

3. tudomásul veszi, hogy a hatóság többféle intézkedést, például fő teljesítménymutatókat is alkalmaz a tevékenységei által nyújtott hozzáadott érték értékelésére és költségvetési gazdálkodásának javítására; elismerését fejezi ki a hatóságnak amiatt, hogy 2022. évi munkaprogramjának 90 %-át végrehajtotta, és a fő teljesítménymutatók többségét elérte vagy meghaladta;

4. üdvözli a hatóság válaszát a 2022. évi geopolitikai kihívásokra; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a hatóság fokozta kockázatellenőrzési és felügyeleti tevékenységeit az Ukrajna elleni jogellenes és provokáció nélkül indított orosz inváziót válaszul, fokozott éberséget biztosítva az Unió pénzügyi piacaira gyakorolt lehetséges hatások értékelése, valamint a piaci stabilitás és a befektetővédelem megőrzéséhez szükséges intézkedések meghozatala során; megjegyzi továbbá, hogy az energiaválsággal összefüggésben a hatóság nyilvánosságra hozta az azon területekre vonatkozó magas szintű értékelését, amelyekről a Bizottság információkat kért a túlzott volatilitás korlátozására és a gáz- és villamosenergia-piacokon tevékenykedő nem pénzügyi szerződő felek likviditási nyomásának enyhítésére irányuló intézkedésekkel kapcsolatban, és ideiglenes vészhelyzeti intézkedéseket fogadott el e likviditási korlátok kezelése érdekében;

([1]) HL C 38., 2023.1.31., 84. o.

5. megjegyzi, hogy 2022-ben a hatóság stratégiai prioritásai három horizontális témára összpontosítottak, nevezetesen a stabil tőkepiacok fejlesztésének támogatására, a fenntartható finanszírozás és innováció előmozdítására, valamint az innováció és a digitalizáció előmozdítására; üdvözli, hogy a hatóság 2022-ben számos intézkedés révén teljesítette ezeket a prioritásokat, például technikai hozzájárulást nyújtott a Bizottságnak a MiFID II és a MiFIR felülvizsgálatának befektetővédelmi szempontjairól, valamint a tőzsdei jegyzésről szóló jogszabály tekintetében, közzétette a hatóság 2022–2024-es időszakra szóló fenntartható finanszírozási ütemtervét, és figyelmeztetéseket bocsátott ki a befektetők és az illetékes nemzeti hatóságok számára többek között a kriptoeszközök kockázatairól;

6. elismeri a hatóság 2022-ben elért eredményeit, amely a felügyeleti konvergencia szempontjából jelentős év volt, számos közös felügyeleti intézkedéssel, a központi szerződő felekre vonatkozó kötelező éves szakértői értékelés mellett három jelentős partneri felülvizsgálattal, többek között az illetékes nemzeti hatóságok által az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követő áthelyezésekkel kapcsolatban hozott intézkedések részletezésével, valamint a hatóság által az alapító rendelet 16. cikke alapján az illetékes nemzeti hatóságnak kiadott első ajánlásokkal, amelyek célja az illetékes nemzeti hatóság felügyeleti megközelítésének és kapacitásának strukturális megerősítése;

7. tudomásul veszi, hogy a hatóság 2022-ben jelentést tett közzé a kibocsátási egységek és származtatott termékek európai piacáról, amely számos szakpolitikai ajánlást tartalmazott a piac átláthatóságának és nyomon követésének javítása érdekében, valamint, hogy a hatóság koordinálta az első próbavásárlást számos illetékes nemzeti hatóság között, valamint hogy elindította a hatóság 2023–2028-as időszakra vonatkozó új stratégiáját;

Hatékonyság és hasznok

8. megállapítja, hogy a hatóság továbbra is hatékonyságnövelésre és szinergiákra törekszik tevékenységi területein; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a hatóság elvégezte éves munkaprogramjának értékelését annak érdekében, hogy növelje a hatékonyságot azáltal, hogy külső tényezőkre, például Ukrajna orosz inváziójára válaszul forrásokat különített el, többek között az egységes európai hozzáférési pontra vonatkozó jogalkotási javaslatok tekintetében, amelyek eredetileg nem szerepeltek a hatóság 2022. évi éves munkaprogramjában; elismerését fejezi ki amiatt, hogy hatékonysági stratégiájának részeként a hatóság továbbra is megoszt egy számvitelért felelős tisztviselőt az Európai Bankhatósággal (EBH);

9. tudomásul vesz néhány, a hatékonyság növelése és a szinergiák elérése érdekében végrehajtott belső intézkedést, például a teljes belső átcsoportosítást, amely lehetővé tette a hatóság számára, hogy további források bevonása nélkül új megbízatásokat és feladatokat vállaljon, a közbeszerzési források további optimalizálását több intézményközi eljárás egyesítésével és a nagyobb ügynökségközi közbeszerzések vezetésével, valamint a költségvetési irányítás, továbbá az audio-, videokonferencia- és szavazási eszközökbe történő beruházások egyszerűsítését a világjárvány idején, ami lehetővé teszi a távmunkát; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság a jövőben kevesebb kiküldetést és több távülést tervez tartani személyzete számára, ezáltal növelve rugalmasságát és csökkentve a költségeket;

10. tudomásul veszi, hogy a hatóság valamennyi igazgatási és támogatási funkcióját, például a HR-t, az etikát, a pénzügyeket, a közbeszerzést és létesítménykezelési folyamatokat már évek óta digitalizálták, a nulla papír politikát követve; megjegyzi, hogy 2022-ben a hatóság információs és kommunikációs technológiai infrastruktúrája átkerült a nyilvános felhőbe, és a rendszerek bővítésekor megtakarításokra lehetett számítani; üdvözli, hogy 2022 negyedik negyedévében a hatóság megkezdte a közbeszerzési irányítási eszköz bevezetésének folyamatát;

Személyzeti politika

11. tudomásul veszi, hogy 2022. december 31-én a létszámterv végrehajtása 87,60 %-os szintet ért el, és az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 243 ideiglenes alkalmazotti álláshelyből (2021-ban 250 engedélyezett álláshely volt) 219-ra neveztek ki ideiglenes alkalmazottat; megállapítja, hogy ezen felül 91 szerződéses alkalmazott és 12 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott a hatóságnál 2022-ben;

12. megjegyzi, hogy 2022-ben a személyzet összlétszáma 2021-hez képest 45 %-kal nőtt; megjegyzi továbbá, hogy a földrajzi egyensúly tekintetében 2022 végén a hatóság személyzete (ideiglenes alkalmazottak, szerződéses alkalmazottak és kirendelt nemzeti szakértők) 24 különböző uniós állampolgársággal rendelkezett; emlékeztet annak fontosságára, hogy a hatóság a vezetősége és általában a személyzete körében biztosítsa a kiegyensúlyozott földrajzi képviseletet;

13. üdvözli, hogy a hatóság közel áll a nemek közötti egyensúly eléréséhez vezetői és személyzeti szinten; tudomásul veszi a hatóságnál a felső- és középvezetők nemek szerinti megoszlását: 30 főből 16 nő (53 %); tudomásul veszi a hatóság igazgatótanácsának nemek szerinti megoszlását: 7 főből 4 férfi (57 %); tudomásul veszi továbbá a hatóságnál a személyzet összességének nemek szerinti megoszlását: 322 főből 175 férfi (54 %);

14. tudomásul veszi, hogy a hatóságnál külön politika van érvényben a személyek méltóságának védelmére és a pszichológiai és szexuális zaklatás megakadályozására; üdvözli, hogy 2022-ben nem jelentettek be, vizsgáltak ki, zártak le belsőleg vagy vittek bíróság elé zaklatási ügyet; üdvözli továbbá a hatóság arra irányuló tervét, hogy kidolgoz egy „sokszínűségi és befogadási politikát";

Közbeszerzés

15. megjegyzi, hogy a hatóság 2022-ben 14 közbeszerzési eljárást kezelt, amelyek közül három nyílt pályázat volt az informatika területén, összesen 99,4 millió EUR értékben;

16. a hatóság 2021. évi pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolójáról szóló számvevőszéki jelentés alapján emlékeztet az arra vonatkozó észrevételre, hogy a hatóság úgy határozott, hogy hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást indít, ezáltal megsértve a költségvetési rendelet ([2]) I. mellékletének 3.1. pontját; a hatóság véleménye alapján megállapítja, hogy az előzetes közzététel mellőzését a közbeszerzés konkrét hatálya indokolta, és utólag megfelelően dokumentálták, ami azt is alátámasztja, hogy a minden szükséges intézkedést megtettek a hasonló helyzetek jövőbeli kialakulásának megakadályozására;

17. felhívja a figyelmet a hatóság 2022. évi éves beszámolójának IV.1. megjegyzésére, amely egy olyan per („UniSystems Luxembourg és Unisystems systimata plioforikis kontra ESMA") kimenetelével kapcsolatos bizonytalanságról számol be, amely egy felperes által az Unió Törvényszékén megtámadott közös közbeszerzési eljárásban hozott határozattal kapcsolatos;

Az összeférhetetlenség megelőzése, kezelése és az átláthatóság

18. megjegyzi, hogy a hatóság 2022-ben felülvizsgálta a személyzet tagjaira, a kirendelet nemzeti szakértőkre és a gyakornokokra vonatkozó összeférhetetlenségi politikát; elismerését fejezi ki a hatóságnak amiatt, hogy számos intézkedést tett az összeférhetetlenséggel és az etikai szabályokkal kapcsolatos tudatosság növelésére, többek között azáltal, hogy bevezető képzéseket tartott az újonnan érkezők számára, valamint amiatt, hogy tájékoztatta a személyzet tagjait a fontos etikai fő tényekről és számadatokról, továbbá hogy alaposan elmagyarázta a pénzügyi eszközök kezelését és megosztotta a 2022. évi prioritásokat;

19. megjegyzi, hogy a hatóság által 2022-ben megvizsgált éves összeférhetetlenségi nyilatkozatok esetében nem merült fel potenciális összeférhetetlenséggel kapcsolatos probléma; megjegyzi, hogy az éves nyilatkozatokon kívül a hatóság 2022-ben jelentős számú, a személyzet által benyújtott kérelmet és nyilatkozatot vizsgált meg és értékelt, 54 nyilatkozatot a kiválasztási eljárások során, 13 nyilatkozatot a házastárs jövedelemszerző tevékenységéről, 41 külső tevékenység iránti kérelmet, 21 közzétételre vagy beszédre irányuló kérelmet, 23 kérelmet pénzügyi eszközökkel való kereskedésre, 10 személyes okokkal indokolt szabadság ideje alatt folytatott tevékenységre vonatkozó kérelmet és 10 nyilatkozatot a hatóság elhagyását követően tervezett tevékenységről; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy bár a nyilatkozatok többsége nem vetett fel összeférhetetlenségi aggályokat, két esetben a vizsgabizottság összetételének megváltoztatását javasolták, egy esetben pedig biztosítékokat írtak elő a hatóságtól kilépő vezető esetében, például a bizalmas információkból való kizárását és a személyzet egy éves lobbizásának tilalmát;

20. üdvözli, hogy a hatóság közzéteszi igazgatótanácsa és vezetése tagjainak önéletrajzát és érdekeltségi nyilatkozatát; elismerését fejezi ki amiatt, hogy a hatóság átlátható módon beszámol a munkatársai és a külső érdekelt felek között létrejött találkozókról, és e beszámolókat elérhetővé teszi a honlapján;

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

21. a hatóság 2021. évi pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolójáról szóló számvevőszéki jelentés alapján emlékeztet a hatóság irányítási és kontrollrendszereiben feltárt, összeférhetetlenséggel kapcsolatos hiányosságokra vonatkozó számvevőszéki észrevételre; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy 2022-ben a hatóság etikai csoportja kezdeményezett egy olyan gyakorlatot, amelynek keretében szisztematikusan összegyűjtik a felsővezetők értékelőinek érdekeltségi nyilatkozatait annak biztosítása érdekében, hogy a hatóság felsővezetőinek értékelési folyamata során ne merüljenek fel összeférhetetlenségi kockázatok; emlékeztet továbbá, hogy a felügyeleti tanács elfogadott egy módosított összeférhetetlenségi politikát, amely kifejezetten előírja az összeférhetetlen személyek, például az igazgatótanácsi tagok, a póttagok vagy az illetékes nemzeti hatóságok koordinátorai számára, hogy hagyják el a termet az adott napirendi ponttal kapcsolatos tanácskozások során, és tartózkodjanak az írásbeli eljárások során történő szavazástól; elismerését fejezi ki amiatt, hogy az ügynökség foglalkozott a Számvevőszék most lezártnak tekintett észrevételével;

Belső kontrollrendszerek

22. üdvözli a hatóság belső kontrollrendszerének éves értékelését és azt a következtetést, hogy az létezik és jól működik; megjegyzi, hogy a hatóság 77 belsőkontroll-mutatót vizsgált, melyek a belső kontroll valamennyi elvét magukban foglalják, és 42 hiányosságot tárt fel, amelyek többsége csekély vagy mérsékelt mértékű volt, és amelyek egyike sem kérdőjelezte meg a belsőkontroll-elvek meglétét és megfelelő működését; megjegyzi, hogy a feltárt javulási lehetőségek főként a „kontrollkörnyezet”, a „kontrolltevékenységek” és az „információs és kommunikációs” összetevőkhöz kapcsolódnak;

23. megjegyzi, hogy a hatóságot a Bizottság adatkezeléssel foglalkozó belső ellenőrzési szolgálata 2022-ben ellenőrizte, elismerve az adatkezelési keret létrehozása terén elért eredményeket, valamint az adatkezelési tevékenységekre vonatkozó koherensebb jövőkép meghatározására irányuló folyamatos erőfeszítéseket; megjegyzi azonban, hogy a Belső Ellenőrzési Szolgálat hiányosságokat tárt fel az adatkezelési folyamatokhoz létrehozott belső ellenőrzési rendszerek kialakítása, valamint azok eredményes és hatékony végrehajtása terén, és öt ajánlást adott ki, amelyek közül kettő nagyon fontos; felszólítja a hatóságot, hogy foglalkozzon e hiányosságokkal és tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az e tekintetben elért haladásról;

24. megjegyzi, hogy éves szervezeti kockázatértékelését követően a hatóság 2022-ben olyan kockázatokat azonosított, mint például a sérülékenyebb, változékonyabb piacok, amelyek hatással lehetnek a pénzügyi stabilitásra, kockázatnak tehetik ki a befektetőket és növelhetik a hatóság felügyeleti kockázatát, bizonyos területeken az új kihívásokhoz való alkalmazkodáshoz szükséges erőforrások vagy szakértelem hiányának kockázatát, valamint a hatóságot célzó és az informatikai rendszerek biztonságát érintő kibertámadás kockázatát; felhívja a hatóságot, hogy tegyen meg minden szükséges kockázatmérséklési intézkedést e kockázatok kezelése érdekében;

További megjegyzések

25. elismerését fejezi ki amiatt, hogy a hatóságot hivatalosan elismerték az EMAS (az Európai Unió környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszere) szerinti környezetközpontú irányítási rendszere miatt, valamint azért, hogy 2022-ben megkapta az EMAS-bejegyzést; elismerését fejezi ki továbbá a hatóság azon kötelezettségvállalásáért, hogy a lehető legnagyobb mértékben előmozdítja és integrálja a zöld követelményeket közbeszerzési eljárásaiba; megelégedéssel veszi tudomásul a számvevőszéki jelentés alapján, hogy a hatóság azon ügynökségek közé tartozik, amelyek éves környezetvédelmi nyilatkozatot adnak ki;

26. megjegyzi, hogy 2022-ben a hatóság a többi európai felügyeleti hatósággal együtt figyelmeztetéseket adott ki a fogyasztók számára sok kriptoeszközhez kapcsolódó magas kockázatú és spekulatív tevékenységgel kapcsolatban;

27. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2024. április 11-i állásfoglalására ([3]).

([3]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2024)0280.